

Бацула Н. В., Кравченко Г. Ю.

Б31 Математика. 4 клас. I семестр (за підручником М. В. Богдановича, Г. П. Лищенко) / Н. В. Бацула, Г. Ю. Кравченко. — Х. : Вид. група «Основа», 2017. — 278, [2] с. — (Серія «Початкова школа. Мій конспект»).

ISBN 978-617-00-3195-2.

Посібник містить орієнтовне календарно-тематичне планування та розробки компетентнісно орієнтованих уроків математики у 4-му класі (I семестр), складені відповідно до вимог оновленої навчальної програми (у редакції 2016 р.), Орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1–4-х класів (Наказ МОН від 19.08.2016 № 1009) за підручником М. В. Богдановича, Г. П. Лищенко (К. : Видавництво «Генеза», 2015).

Зміст конспектів уроків дібраний з метою формування *предметної*, а саме *математичної компетентності* (цілісне сприйняття світу, розуміння ролі математики у пізнанні дійсності; розпізнавання проблем, які розв'язуються із застосуванням математичних методів; здатність розв'язувати сюжетні задачі, логічно міркувати, виконувати дії за алгоритмом, обґрунтовувати свої дії; уміння користуватися математичною термінологією, знаковою і графічною інформацією; уміння орієнтуватися на площині та у просторі; здатність застосовувати обчислювальні навички й досвід вимірювання величин у практичних ситуаціях), та *ключових компетентностей* (уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду математичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді, вироблення в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок).

Задля зручності використання всі розробки розміщені на окремих аркушах. Поля для записів дозволять творчому вчителю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні плани-конспекти уроків курсу.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.016

ЗМІСТ

Орієнтовне календарно-тематичне планування	6
Узагальнення та систематизація навчального матеріалу за 3-й клас.	
Письмові прийоми множення і ділення.	9
<i>Урок 1.</i> Нумерація трицифрових чисел	9
<i>Урок 2.</i> Нумерація трицифрових чисел. Письмове додавання і віднімання у межах 1000. Вирази зі змінною (<i>змінними</i>)	14
<i>Урок 3.</i> Письмове додавання і віднімання у межах 1000. Нерівності з однією змінною	19
<i>Урок 4.</i> Прийоми усного додавання і віднімання, множення і ділення в межах 1000	24
<i>Урок 5.</i> Письмове множення багатоцифрового числа на одноцифрове. Числові вирази, які містять кілька арифметичних дій різних ступенів без дужок і з дужками	28
<i>Урок 6.</i> Ділення з остачею. Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове	33
<i>Урок 7.</i> Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове	38
<i>Урок 8.</i> Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове. Задачі на знаходження числа за його частиною	43
<i>Урок 9.</i> Множення й ділення на розрядні одиниці 10; 100. Задачі на знаходження числа за його частиною і частини від числа	48
<i>Урок 10.</i> Письмове множення на двоцифрове число. Вправи з нерівностями. Задачі на застосування дії множення на двоцифрове число	53
<i>Урок 11.</i> Письмове множення на двоцифрове число	58
<i>Урок 12.</i> Письмове множення на двоцифрове число. Задачі на застосування дії множення	63
<i>Урок 13.</i> Письмові прийоми ділення багатоцифрового числа на кругле число. Рівняння	68
<i>Урок 14.</i> Письмове ділення на двоцифрове число. Розв'язування задач	73
<i>Урок 15.</i> Самостійна робота	78
<i>Урок 16.</i> Письмове ділення з остачею. Розв'язування рівнянь. Задачі на знаходження невідомих за двома різницями	82
Нумерація багатоцифрових чисел. Величини	87
<i>Урок 18.</i> Аналіз контрольної роботи. Лічильна одиниця — тисяча. Утворення багатоцифрових чисел	87
<i>Урок 19.</i> Читання та запис багатоцифрових чисел. Задачі на спільну роботу. Многокутники	92
<i>Урок 20.</i> Читання та запис багатоцифрових чисел. Заміна багатоцифрового числа сумою розрядних доданків. Види кутів: прямі, гострі, тупі	97
<i>Урок 21.</i> Читання та запис багатоцифрових чисел. Знаходження дробу від числа. Знаходження числа за величиною його дробу	102
<i>Урок 22.</i> Читання та запис багатоцифрових чисел. Визначення загальної кількості одиниць певного розряду в числі	107
<i>Урок 23.</i> Читання і запис п'ятицифрових чисел у межах 20 000	113
<i>Урок 24.</i> Читання та запис п'ятицифрових чисел у межах 20 000. Письмове додавання та віднімання трицифрових чисел	117

Урок 25.	Читання та запис п'ятицифрових чисел. Додавання і віднімання на основі нумерації багатоцифрових чисел: $50\ 000 + 400 + 50 + 9$; $6789 - 6000$; $6789 - 700$	122
Урок 26.	Порівняння багатоцифрових чисел. Письмове ділення з перевіркою множенням. Ускладнені задачі на знаходження третього доданка	126
Урок 27.	Нумерація шестицифрових чисел. Читання і запис шестицифрових чисел. Повторення письмового ділення на одноцифрове число. Задачі на знаходження числа за значенням його дробу	130
Урок 28.	Розряди — одиниці тисяч, десятки тисяч, сотні тисяч. Повторення письмового ділення на одноцифрове число. Задачі, які включають знаходження частини числа	134
Урок 29.	Читання та запис багатоцифрових чисел. Порівняння багатоцифрових чисел	138
Урок 30.	Клас одиниць, клас тисяч. Розряди — одиниці тисяч, десятки тисяч, сотні тисяч	142
Урок 31.	Читання та запис багатоцифрових чисел. Множення і ділення на 10; 100; 1000	146
Урок 32.	Самостійна робота	150
Урок 33.	Читання та запис багатоцифрових чисел. Розв'язування задач та рівнянь	153
Урок 35.	Аналіз контрольної роботи. Одиниці вимірювання довжини: міліметр, сантиметр, дециметр, метр, кілометр. Співвідношення між одиницями вимірювання довжини	157
Урок 36.	Одиниці вимірювання маси: грам, кілограм, центнер, тонна. Співвідношення між одиницями вимірювання маси. Задачі, які розв'язуються способом відношення	161
Урок 37.	Співвідношення між одиницями вимірювання маси. Розв'язування задач	166
Урок 38.	Одиниці вимірювання часу: секунда, хвилина, година, доба, місяць, рік, століття, тисячоліття. Співвідношення між одиницями вимірювання часу	171
Урок 39.	Співвідношення між одиницями вимірювання часу	175
Арифметичні дії з багатоцифровими числами. Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел		179
Урок 40.	Додавання натуральних чисел. Закони додавання. Задачі, які розв'язуються додаванням	179
Урок 41.	Дія віднімання. Правило віднімання суми від числа. Задачі, які розв'язуються відніманням	183
Урок 42.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел	187
Урок 43.	Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання. Складені задачі, розв'язання яких опирається на правило знаходження невідомого доданка	191
Урок 44.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Знаходження різниці у випадку, коли зменшуване має декілька нулів	195
Урок 45.	Письмове додавання у випадку трьох доданків. Задачі на знаходження довжини сторони трикутника	199
Урок 46.	Числові вирази, які містять кілька арифметичних дій різних ступенів без дужок і з дужками. Задачі з буквеними даними	204
Урок 47.	Дії з іменованими числами. Розв'язування задач	209
Урок 48.	Письмове додавання і віднімання круглих багатоцифрових чисел. Периметр прямокутника	214
Урок 49.	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події	219
Урок 50.	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події	223
Урок 51.	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події. Розв'язування рівнянь	227

<i>Урок 52.</i>	Застосування способу округлення при додаванні та відніманні. Розв'язування задач вивчених видів.	231
<i>Урок 53.</i>	Самостійна робота	236
<i>Урок 54.</i>	Співвідношення між величинами	239
<i>Урок 56.</i>	Аналіз контрольної роботи. Швидкість. Швидкість тіла у прямолінійному рівномірному русі. Одиниці швидкості	244
<i>Урок 57.</i>	Залежність між швидкістю тіла, часом і пройденим шляхом при рівномірному прямолінійному русі та формули для їх обчислення	250
<i>Урок 58.</i>	Прості та складені задачі на встановлення залежності між швидкістю, часом і шляхом при рівномірному прямолінійному русі. Дії з іменованими числами	255
<i>Урок 59.</i>	Прості та складені задачі на визначення часу і відстані. Геометричні тіла: конус, циліндр, піраміда, куля, куб	259
<i>Урок 60.</i>	Самостійна робота	265
<i>Урок 61.</i>	Аналіз самостійної роботи. Закріплення та корекція знань, умінь і навичок	267
<i>Урок 63.</i>	Аналіз контрольної роботи. Закріплення та корекція знань, умінь і навичок.	272
<i>Урок 64.</i>	Повторення й узагальнення знань.	276
Література		279

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

I семестр

№ з/п	Тема уроку	Дата
Узагальнення та систематизація навчального матеріалу за 3-й клас. Письмові прийоми множення і ділення		
1	Нумерація трицифрових чисел	
2	Нумерація трицифрових чисел. Письмове додавання і віднімання у межах 1000. Вирази зі змінною (<i>змінними</i>)	
3	Письмове додавання і віднімання у межах 1000. Нерівності з однією змінною	
4	Прийоми усного додавання і віднімання, множення і ділення в межах 1000	
5	Письмове множення багатоцифрового числа на одноцифрове. Числові вирази, які містять кілька арифметичних дій різних ступенів без дужок і з дужками	
6	Ділення з остачею. Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове	
7	Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове	
8	Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове. Задачі на знаходження числа за його частиною	
9	Множення й ділення на розрядні одиниці 10; 100. Задачі на знаходження числа за його частиною і частини від числа	
10	Письмове множення на двоцифрове число. Вправи з нерівностями. Задачі на застосування дії множення на двоцифрове число	
11	Письмове множення на двоцифрове число	
12	Письмове множення на двоцифрове число. Задачі на застосування дії множення	
13	Письмові прийоми ділення багатоцифрового числа на кругле число. Рівняння	
14	Письмове ділення на двоцифрове число. Розв'язування задач	
15	Самостійна робота	
16	Письмове ділення з остачею. Розв'язування рівнянь. Задачі на знаходження невідомих за двома різницями	
17	Тематична контрольна робота № 1	
Нумерація багатоцифрових чисел. Величини		
18	Аналіз контрольної роботи. Лічильна одиниця — тисяча. Утворення багатоцифрових чисел	
19	Читання та запис багатоцифрових чисел. Задачі на спільну роботу. Многокутники	
20	Читання та запис багатоцифрових чисел. Заміна багатоцифрового числа сумою розрядних доданків. Види кутів: прямі, гострі, тупі	
21	Читання та запис багатоцифрових чисел. Знаходження дробу від числа. Знаходження числа за величиною його дробу	
22	Читання та запис багатоцифрових чисел. Визначення загальної кількості одиниць певного розряду в числі	
23	Читання і запис п'ятицифрових чисел у межах 20 000	
24	Читання та запис п'ятицифрових чисел у межах 20 000. Письмове додавання та віднімання трицифрових чисел	
25	Читання та запис п'ятицифрових чисел. Додавання і віднімання на основі нумерації багатоцифрових чисел: $50\,000 + 400 + 50 + 9$; $6789 - 6000$; $6789 - 700$	

№ з/п	Тема уроку	Дата
26	Порівняння багатоцифрових чисел. Письмове ділення з перевіркою множенням. Ускладнені задачі на знаходження третього доданка	
27	Нумерація шестицифрових чисел. Читання і запис шестицифрових чисел. Повторення письмового ділення на одноцифрове число. Задачі на знаходження числа за значенням його дробу	
28	Розряди — одиниці тисяч, десятки тисяч, сотні тисяч. Повторення письмового ділення на одноцифрове число. Задачі, які включають знаходження частини числа	
29	Читання та запис багатоцифрових чисел. Порівняння багатоцифрових чисел	
30	Клас одиниць, клас тисяч. Розряди — одиниці тисяч, десятки тисяч, сотні тисяч	
31	Читання та запис багатоцифрових чисел. Множення і ділення на 10; 100; 1000	
32	Самостійна робота	
33	Читання та запис багатоцифрових чисел. Розв'язування задач та рівнянь	
34	Тематична контрольна робота № 2	
35	Аналіз контрольної роботи. Одиниці вимірювання довжини: міліметр, сантиметр, дециметр, метр, кілометр. Співвідношення між одиницями вимірювання довжини	
36	Одиниці вимірювання маси: грам, кілограм, центнер, тонна. Співвідношення між одиницями вимірювання маси. Задачі, які розв'язуються способом відношення	
37	Співвідношення між одиницями вимірювання маси. Розв'язування задач	
38	Одиниці вимірювання часу: секунда, хвилина, година, доба, місяць, рік, століття, тисячоліття. Співвідношення між одиницями вимірювання часу	
39	Співвідношення між одиницями вимірювання часу	
Арифметичні дії з багатоцифровими числами. Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел		
40	Додавання натуральних чисел. Закони додавання. Задачі, які розв'язуються додаванням	
41	Дія віднімання. Правило віднімання суми від числа. Задачі, які розв'язуються відніманням	
42	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел	
43	Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання. Складені задачі, розв'язання яких опирається на правило знаходження невідомого доданка	
44	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Знаходження різниці у випадку, коли зменшуване має декілька нулів	
45	Письмове додавання у випадку трьох доданків. Задачі на знаходження довжини сторони трикутника	
46	Числові вирази, які містять кілька арифметичних дій різних ступенів без дужок і з дужками. Задачі з буквеними даними	
47	Дії з іменованими числами. Розв'язування задач	
48	Письмове додавання і віднімання круглих багатоцифрових чисел. Периметр прямокутника	
49	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події	
50	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події	
51	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події. Розв'язування рівнянь	
52	Застосування способу округлення при додаванні та відніманні. Розв'язування задач вивчених видів	
53	Самостійна робота	
54	Співвідношення між величинами	

№ з/п	Тема уроку	Дата
55	Тематична контрольна робота № 3	
56	Аналіз контрольної роботи. Швидкість. Швидкість тіла у прямолінійному рівномірному русі. Одиниці швидкості	
57	Залежність між швидкістю тіла, часом і пройденим шляхом при рівномірному прямолінійному русі та формули для їх обчислення	
58	Прості та складені задачі на встановлення залежності між швидкістю, часом і шляхом при рівномірному прямолінійному русі. Дії з іменованими числами	
59	Прості та складені задачі на визначення часу і відстані. Геометричні тіла: конус, циліндр, піраміда, куля, куб	
60	Самостійна робота	
61	Аналіз самостійної роботи. Закріплення та корекція знань, умінь і навичок	
62	Тематична контрольна робота № 4	
63	Аналіз контрольної роботи. Закріплення та корекція знань, умінь і навичок	
64	Повторення й узагальнення знань	

Примітка. У чинній навчальній програмі не зазначено чітку послідовність розділів курсу та кількість годин для їх вивчення (подане планування є *орієнтовним* та може бути скориговане вчителем, зважаючи на конкретну навчальну ситуацію в класі та педагогічну доцільність).

Матеріали для проведення уроків контролю навчальних досягнень уміщено в окремих посібниках Видавничої групи «Основа».

УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА 3-Й КЛАС. ПИСЬМОВІ ПРИЙОМИ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

Дата _____

Клас _____

УРОК 1. НУМЕРАЦІЯ ТРИЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** ознайомити учнів з підручником математики для 4-го класу; повторити спосіб нумерації чисел у межах 1000; зосередити увагу учнів на значенні цифр у числі залежно від місця в запису числа; повторити зв'язок дій додавання і множення; вдосконалювати вміння розв'язувати задачі на зведення до одиниці; розвивати критичне мислення, вміння виділяти головне;
- **формування ключових компетентностей:**
 - уміння вчитися:** розвивати вміння організовувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;
 - комунікативної:** розвивати математичне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання з використанням математичних термінів;
 - соціальної:** розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;
 - інформаційної:** розширити знання учнів про пізнавальну гру КВК.

Тип уроку: урок повторення та застосування знань.

Форма проведення: урок-КВК.

Основні терміни і поняття: позиційний принцип запису числа; розрядний склад числа.

Міжпредметні зв'язки: українська мова.

Обладнання: обчислювальні таблиці; картки для самостійної роботи.

ХІД УРОКУ

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

— Увага! Увага!

Запрошуємо всіх на КВК!

У грі беруть участь дві команди. У кожній команді — назва, девіз, привітання, капітан. За кожну правильну відповідь команда отримує бали. Обирають журі.

Виграє команда, яка набере найбільшу кількість балів.

Діти виконують пісню (*члени команд беруться за руки*).

Якщо друзі стануть в круг, (*Двічі*)

То команду маєм.

Зліва — друг і справа — друг. (*Двічі*)

В КВК ми граєм.

Приспів:

Кожен з нас, кожен з нас —

Це гравець — просто клас,

Бо гра об'єднує всіх нас! (*Двічі*)

Історична довідка

КВК («Клуб веселих і кмітливих») — телевізійні гумористичні ігри, у яких команди різних колективів (навчальних закладів, вишів, підприємств, міст і т. ін.) змагаються в гумористичних відповідях на поставлені запитання, імпровізаціях на задані теми, розігруванні заздалегідь заготовлених сцен тощо.

Прообразом КВК була передача «Вечір веселих запитань», створена журналістом Сергієм Муратовим за зразком чеської передачі «Ворожи, ворожи, ворожо». Відродили КВК у 1986 році. А 8 листопада щорічно відзначається свято, присвячене цій знаменитій грі.

Переможці клубу:

Рік	Місто	Команда
1966/1967	Одеса	«Одеські сажотруси»
1971/1972	Одеса	«Ділові люди»
1986/1987	Одеса	«Одеські джентльмени»
1989	Харків	Харківський авіаційний інститут
1990	Одеса	«Одеські джентльмени»
1995	Харків	Харківський авіаційний інститут
1997	Запоріжжя — Кривий Ріг	Запоріжжя — Кривий Ріг — Транзит

Звучить мелодія гри...

— Ми починаємо математичний КВК. Не забудьте взяти із собою швидкість, винахідливість, кмітливість.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Повідомлення теми та мети уроку (з використанням прийому «Мозковий штурм»)

— Чого ви очікуєте від нашого уроку? (*Нових знань; зустрічей із новим, цікавим...*)

— Чому ми проводимо КВК на першому уроці в 4-му класі? (*Повторити вивчене у 3-му класі...*)

— А з чого починалося наше знайомство з математикою? (*Усна і письмова нумерація чисел...*)

— Чи можемо здогадатися, яка тема нашого уроку-КВК? (*Припущення учнів.*)

— Сьогодні на уроці ми повторимо числа від 1 до 1000, їх позиційний запис та випадки додавання і віднімання, пов'язані з нумерацією чисел.

2. Мотивація навчальної діяльності (з використанням прийому «Мікрофон»)

— А для чого нам потрібно знати нумерацію чисел? (*Відповіді учнів.*)

3. Повторення вивченого матеріалу

Представлення команд, журі

Капітани по черзі оголошують свою назву та девіз.

1-й капітан. Наша команда — «Кмітливі».

Девіз:

Наш девіз — перемагати,
Всі завдання розв'язати.
Швидко все розрахувати
Й супротивника здолати.

2-й капітан. Наша команда — «Винахідливі».

Девіз:

Будемо швиденько, вміло
Рахувати, міркувати,
Розв'язувати задачі —
Суперників перемагати.

Конкурс 1 «Розминка»

Команди по черзі розв'язують задачі.

1. Коли учні йшли зі школи до музею, учителька попросила їх вишикуватись у шеренгу по троє. Наталка, Іринка і Віка зауважили, що вони є сьомими від початку колони і п'ятими від кінця. Скільки учнів ходило до музею? (11 дітей)
2. Марійка і Надійка вирішили подорожувати потягом. Марійка зайшла у сьомий вагон від початку, а Надійка — у дев'ятий від кінця. Вони були здивовані, коли виявили, що їдуть у одному вагоні. Скільки вагонів у потязі? (15 вагонів)
3. У пасажирському літаку 108 місць. На кожних двох пасажирів, що сидять у кріслах, є ще одне вільне місце. Скільки пасажирів у літаку? (72 пасажирів)
4. Гусениця за день піднімається вгору по стовбуру дерева на 3 м, а за ніч сповзає на 1 м. Якої висоти дерево, якщо гусениця досягне його верхівки на шостий день? (13 метрів)

Конкурс 2 «Ребуси»

— Чи зможеш ти розставити знаки арифметичних дій та пропущені числа, щоб рівності були правильними?

	8		12						
3		8		5	=	6			
	4		9						
4		2		3	=	5			
	6		3			=			
	=		=					11	
	6		6	=	12				

			4						
	-		+		=	14			
	+		-		=				
						=			
	=		=					6	
	12	-		=	6				

Конкурс 3 «Клубок питань» (з використанням прийому «Незакінчене речення»)

Команда «Кмітливі»

- 1 дес. — це... одиниць.
- 20 дес. — це... одиниць.
- 100 дес. — це... одиниць.
- Найбільше трицифрове число — це..., найменше чотирицифрове число — це...
- Назвіть всі числа від 989 до 992.
- Щоб утворити число 600 з попереднього до нього числа, потрібно...
- Щоб утворити число 800 з числа, що йде за ним, потрібно...
- Якщо від числа 599 віднімемо число його одиниць, то отримаємо...
- Число 933 можна записати у вигляді суми розрядних доданків. Наприклад, $933 = \square + \square + \square$.
- Щоб порівняти два числа, потрібно виконати дію...
- Щоб дізнатися скільки всього, потрібно виконати дію...
- Щоб дізнатися на скільки одне число більше або менше від другого, виконуємо дію...

Відповіді: 10; 200; 1000; 999; 1000; 990; 991; $599 + 1$; $801 - 1$; 590; $900 + 30 + 3$; віднімання; додавання; віднімання.

Команда «Винахідливі»

- 1 дес. — це... одиниць.
- 30 дес. — це... одиниць.
- 100 дес. — це... одиниць.
- Найменше трицифрове число — це..., найбільше чотирицифрове число — це...
- Назвіть всі числа від 979 до 982.

- Щоб утворити число 700 з попереднього до нього числа, потрібно...
 - Щоб утворити число 900 з числа, що йде за ним, потрібно...
 - Якщо від числа 599 віднімемо число його десятків, то отримаємо...
 - Число 842 можна записати у вигляді суми розрядних доданків. Наприклад, $842 = \square + \square + \square$.
 - Щоб порівняти два числа, потрібно виконати дію...
 - Щоб дізнатися скільки всього, потрібно виконати дію...
 - Щоб дізнатися на скільки одне число більше або менше від другого, виконуємо дію...
- Відповіді:* 10; 300; 1000; 100; 9999; 980; 981; $699 + 1$; $901 - 1$; 509; $800 + 40 + 2$; віднімання; додавання; віднімання.
- Капітани перевіряють правильність відповідей своїх супротивників.

Конкурс 4 «Обчислення в кружечках» (самостійна робота із наступною самоперевіркою за записом на дошці)

а) Якщо:

$$\begin{array}{c} \textcircled{3} \\ \textcircled{4} \end{array} = 43$$

$$\begin{array}{c} \textcircled{5} \\ \textcircled{0} \end{array} = 50$$

$$\begin{array}{c} \textcircled{7} \\ \textcircled{2} \end{array} = 27$$

Тоді:

$$\begin{array}{c} \textcircled{5} \\ \textcircled{4} \end{array} =$$

$$\begin{array}{c} \textcircled{4} \\ \textcircled{3} \end{array} =$$

$$\begin{array}{c} \textcircled{5} \\ \textcircled{7} \end{array} =$$

Відповіді: 45; 34; 57.

б) Обчисли за зразком:

$$\begin{array}{c} \textcircled{5} \\ \textcircled{4} \end{array} + \begin{array}{c} \textcircled{4} \\ \textcircled{1} \end{array} = \begin{array}{c} \textcircled{8} \\ \textcircled{6} \end{array} = 68$$

$$1) \begin{array}{c} \textcircled{3} \\ \textcircled{8} \end{array} + \begin{array}{c} \textcircled{2} \\ \textcircled{4} \end{array} = \begin{array}{c} \textcircled{\quad} \\ \textcircled{\quad} \end{array} =$$

$$2) \begin{array}{c} \textcircled{7} \\ \textcircled{5} \end{array} - \begin{array}{c} \textcircled{3} \\ \textcircled{4} \end{array} = \begin{array}{c} \textcircled{\quad} \\ \textcircled{\quad} \end{array} =$$

Відповіді: $38 + 24 = 62$; $75 - 43 = 32$.

Фізкультхвилинка

Конкурс 5 «Найкращий капітан»

Складання інструкції щодо розв'язування задач. (Розташуй у певній послідовності.)

При роботі над задачами потрібно дотримувати певних порад, які подано в інструкції.

3. Подумай, що означає кожне число, який зв'язок між числами.

1. Уважно прочитай задачу; подумай, про що йдеться в ній; з'ясуй незрозумілі слова і вирази.
2. Виділи в задачі умову і питання.
4. Ця задача проста чи складена? Якщо складена, то спробуй намітити план розв'язання.
5. Якщо план не вдалося відразу скласти, то випиши числові дані задачі або зроби короткий її запис; пригадай, яку подібну задачу розв'язували раніше; розв'яжи частину задачі; чи можна тепер знайти відповідь на основне питання?

Конкурс 6 «У світі задач»

Робота над задачами (для обох команд) № 8 на с. 4 (розв'язування задач у міні-групах з використанням прийому «Два — чотири — всі разом»).

— Під час роботи над задачами дотримуйте певних порад, які подано в інструкції з попереднього конкурсу.

Діти колективно складають задачу.

У ... за 7 днів витратили 42 кг ... Скільки кілограмів ... витратять за 5 днів, якщо щоденна витрата буде однакою?

7 дн. — 42 кг

5 дн. — ?

— Чи можна відразу відповісти на питання задачі? Чому?

— Як знайти щоденну витрату?

— Якою дією відповімо на питання задачі? Чому обрали множення? (Повторюються однакові доданки.)

Диференційована робота

Учні високого рівня знань розв'язують задачу виразом.

$$42 : 7 \cdot 5 = 30$$

Учні достатнього рівня знань розв'язують задачу по діях:

1) $42 : 7 = 6$ (кг) — щоденна витрата ...;

2) $6 \cdot 5 = 30$ (кг)

Відповідь: 30 кг ... витратили за 5 днів.

Решта учнів — за допомогою короткої умови на картках-підказках і схеми-опори.

1) $\square : \square = \square$ (кг)

2) $\square \cdot \square = \square$ (кг)

Висновок. Робота над задачами на зведення до одиниці.

Капітани команд пояснюють розв'язання задач.

Конкурс 7 «Жартівливий»

(Не оцінюється журі.)

— Поки триває підрахунок голосів, ви будете відповідати на мої запитання.

1. У кімнаті 4 кути. У кожному куті сидить кішка. На хвості у кожної кішки по одній кішці. Скільки всього кішок у кімнаті? (4)

2. До двоцифрового числа дописали зліва цифру 5. На скільки при цьому збільшиться число? (На 500)

3. Над річкою летіли 1 голуб, 2 синиці, 2 стрижі, 3 щуки, 5 чайок. Скільки птахів летіло? (10)

4. Горіло 10 свічок. Три згасли. Скільки свічок залишилось? (3)

5. У трикутника відрізали 2 кути. Скільки кутів залишилось? (5)

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1. Нагородження переможців. Оцінювання

2. Домашнє завдання

С. 4, № 9; 10.

3. Рефлексія

- Нумерацію яких чисел повторили на уроці?
- Як утворити будь-яке число, якщо відоме попереднє до нього? наступне?
- Назвіть структурні елементи задачі.
- Що особливо сподобалося на уроці?
- Чи досягли ви успіху під час роботи в командах?
- Чи справдилися ваші очікування від уроку?

Дата _____

Клас _____

УРОК 2. НУМЕРАЦІЯ ТРИЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ. ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ У МЕЖАХ 1000. ВИРАЗИ ЗІ ЗМІННОЮ (змінними)

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** повторити прийоми письмового додавання і віднімання трицифрових чисел; удосконалювати вміння знаходити значення буквених виразів, розв'язувати задачі на знаходження третього доданка; закріпити поняття про вертикальне і горизонтальне розміщення відрізків; розвивати критичне мислення, вміння виділяти головне;
- **формування ключових компетентностей:**
 - уміння вчитися:* розвивати вміння організувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;
 - комунікативної:* розвивати математичне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання з використанням математичних термінів;
 - соціальної:* розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;
 - інформаційної:* розширити знання учнів про навколосвітню подорож.

Тип уроку: комбінований.

Основні терміни і поняття: позиційний принцип запису числа; розрядний склад числа, відрізки.

Міжпредметні зв'язки: українська мова, природознавство.

Обладнання: схеми-опори; обчислювальні таблиці; малюнки; мультимедійне обладнання.

ХІД УРОКУ

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1. Організація класу

Психологічна настанова

— Усміхніться одне одному, подумки побажайте успіхів...

Далеко-далеко, за синіми морями, за високими горами розкинулася країна Математика. Ця країна настільки велика, що і словами не можна сказати — просто нескінченна. І населяють цю країну фантастичні істоти, дуже схожі на гачечки. Жителі Математики дуже люблять і поважають одне одного, завжди підтримують. Крім того вони живуть за певними правилами, тому тут панує дисципліна та порядок.

2. Актуалізація опорних знань

1) *Математичний диктант. Каліграфічна хвилинка. Індивідуальна робота (з використанням прийому «Інтрига»).*

— Ми вирушаємо у...

Щоб загадку розгадати,
Потрібно слово розкодувати.
Настав час вже показати,
Що ви пам'ятаєте та знаєте.

- Запишіть число, в якому 3 сотні 6 десятків і 5 одиниць. (365)
- Запишіть найбільше трицифрове число. (999)
- Запишіть найбільше двоцифрове число. (99)
- Запишіть найменше трицифрове число. (100)
- Запишіть число, попереднє до числа 700. (699)

- Запишіть число, наступне до числа 700. (701)
- Запишіть число, наступне до числа 399. (400)
- Запишіть число, попереднє до числа 399. (398)
- Запишіть число, яке представлене у вигляді суми розрядних доданків: $800 + 4$. (804)
- Запишіть число, яке представлене у вигляді суми розрядних доданків: $700 + 30$. (730)
- Запишіть число, яке представлене у вигляді суми розрядних доданків: $500 + 1$. (501)
- Запишіть число, розв'язавши приклад: якщо від числа 346 відняти кількість його одиниць. (340)
- Запишіть число, розв'язавши приклад: якщо від числа 346 відняти кількість його десятків. (306)
- Запишіть число, розв'язавши приклад: якщо від числа 628 відняти кількість його одиниць. (620)
- Запишіть число, розв'язавши приклад: якщо від числа 628 відняти кількість його десятків. (608)

2) Гра «Шифрувальники». Робота в парах.

— Запишіть відповіді трицифрових чисел у порядку зростання.

Н 100	К 365
П 701	А 306
І 608	Л 400
В 340	С 501
Д 730	Т 620
О 398	Ж 999
Я 699	Р 804

— Ми вирушаємо у навколосвітню (математичну) подорож.
А ви знаєте тлумачення цих слів?

3) Інформаційна хвилинка. Робота зі словником (або інформація з Інтернету: матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії).

Навколосвітня подорож — подорож, маршрут якої в системі відліку, пов'язаної із Земною кулею, огинає земну вісь, пересікає всі меридіани і завершується у вихідній точці. Якщо така подорож здійснюється без надання зовнішньої допомоги, без поповнення запасів води, провізії, обладнання тощо, то вона називається навколосвітньою безперервною подорожжю.

Першу в історії людства навколосвітню подорож здійснив португальський мореплавець Фернан Магеллан у 1519–1522 рр.

Усім відомий твір «Навколо світу за вісімдесят днів» — роман Жюль Верна.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Повідомлення теми та мети уроку (з використанням прийому «Мозковий штурм»)

- А чи готові ви до подорожі? Налаштуйтеся на роботу. Працюємо в парах.
- Заповніть таблицю за зразком.
- Який висновок можна зробити?

Властивість	Способи обчислення та їх обґрунтування
Додавання ...	$627 + 163 =$ $627 + 173 =$ Висновок: ...
Віднімання ...	$804 - 237 =$ $854 - 237 =$ Висновок: ...
$a + b...$ $a - b...$	$a = 406, b = 127$ Висновок: ...

— Яка тема нашого уроку? (Відповіді учнів.)

2. Мотивація навчальної діяльності (з використанням прийому «Мікрофон»)

— А для чого нам потрібно все це знати? (Відповіді учнів.)

3. Опрацювання навчального матеріалу

1) Робота за підручником.

а) Усне коментування прикладів № 13.

— Розкладіть на розрядні доданки.

$$563 = 500 + 60 + 3$$

$$370 = 300 + 70$$

$$807 = 800 + 7$$

$$740 = 700 + 40$$

$$597 = 500 + 90 + 7$$

б) Розв'язування рівняння № 14 (з використанням прийому «Взаємоперевірка»).

Варіант 1

$$230 + x = 840$$

$$x + 540 = 870$$

$$640 - x = 380$$

Варіант 2

$$x - 320 = 460$$

$$950 - x = 370$$

$$460 + x = 520$$

в) Усне коментування прикладів № 15 (з використанням прийому «Моментальне фото»).

$$528 + 275 = 803$$

$$158 + 202 = 360$$

$$705 - 328 = 377$$

$$853 - 187 = 666$$

$$624 - 356 = 268$$

г) Самостійна робота за варіантами із наступною перевіркою за записом на дошці (з використанням прийому «Коментування»).

Варіант 1

$$538 + 402 =$$

$$783 - 158 =$$

$$781 - 509 =$$

$$883 - 237 =$$

$$344 + 456 =$$

Варіант 2

$$337 + 40 =$$

$$982 - 156 =$$

$$783 - 308 =$$

$$775 - 236 =$$

$$327 + 443 =$$

2) Фізкультхвилинка.

Долі кращої не відшукати,
Як по світу білому блукати.
В дружнім гурті не страшні тривоги,
Манять, манять нас нові дороги.
Манять, манять нас нові дороги.
Ла-ла-ла-ла-ла-ла... Є! Є! Є!
Наш килим — завітчана поляна,
Наші стіни — сосен горді стани,
Сине небо — дах над головою,
Любо мандрувати нам з тобою. (Двічі)

Ла-ла-ла-ла-ла-ла, Є! Є! Є!
 Поклик свого серця не забудем.
 Сміх і радість ми приносим людям.
 Нам палаци кришталеві зроду
 Не замінять гордої свободи. (Двічі)
 Ла-ла-ла-ла-ла-ла... Є! Є! Є!

3) Продовження роботи за підручником.

а) Знаходження значень буквених виразів № 16 з коментуванням (з використанням прийому «Коментування»).

Якщо $a = 507$, $b = 328$, то $a + b = 507 + 328 = 835$

Якщо $a = 507$, $b = 328$, то $a - b = 507 - 328 = 179$

— Обчисліть з коментуванням.

$437 - 340 + 185 = 282$ $525 - (408 - 113) = 230$

б) Робота над задачею № 17 (робота в міні-групах з використанням прийому «Навчаючи — вчусь»).

- Колективне складання короткої умови задачі.

I	— 127 кг	←	}	450 кг
II	— ?, на 65 кг більше			
III	— ?			

- Розв'язування задачі.

Диференційована робота

Учні високого рівня знань розв'язують задачу виразом.

$$450 - (127 + 127 + 65) = 131$$

Учні достатнього рівня знань розв'язують задачу по діях.

- $127 + 65 = 192$ (кг) — зібрали з другої ділянки;
- $127 + 192 = 319$ (кг) — зібрали з двох ділянок;
- $450 - 319 = 131$ (кг) — зібрали з третьої ділянки.

Відповідь: 131 кг зібрали з третьої ділянки.

Решта учнів — за допомогою короткої умови на картках-підказках і схеми-опори.

1) $\square + \square = \square$ (кг)

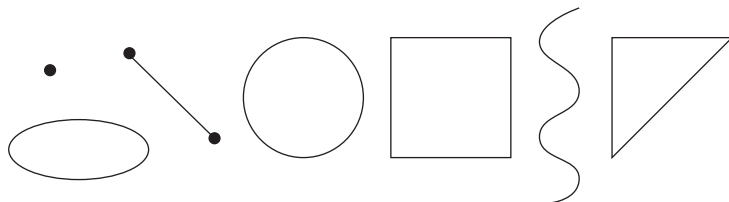
2) $\square + \square = \square$ (кг)

3) $\square - \square = \square$ (кг)

в) Робота з геометричним матеріалом (з використанням прийому «Мозковий штурм»).

Практична робота

— Назвіть лінії і фігури.

— Виразіть:

у міліметрах: а) 4 см; б) 6 см 3 мм; в) 5 дм;

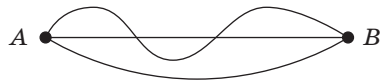
у сантиметрах: а) 3 дм; б) 5 дм 4 см; в) 6 м; г) 900 мм;

у дециметрах: а) 5 м; б) 3 м 7 дм; в) 800 см; г) 1200 мм.

— Позначте в зошиті дві точки A і B . Сполучіть їх між собою двома різними лініями.

— Як сполучити точки A і B найкоротшою лінією? Як тепер називаються точки A і B ?

Відповідь. Найкоротша лінія — відрізок AB (BA). A , B — кінці відрізка.

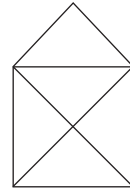

— Позначте в зошиті точки C і D на відстані 2 клітинок. Чому дорівнює довжина відрізка CD ?

Відповідь. Довжина CD дорівнює 1 см.

Висновки

- Найкоротша лінія, що сполучає дві різні точки, — відрізок.
- Дві точки, сполучені відрізком, називаються кінцями відрізка.
- Відрізки можна вимірювати одиничними відрізками (1 см; 1 дм; 1 мм тощо).

— Накресліть лінію, не відриваючи руки від аркуша.

Виконання завдання № 18 (з використанням прийому «Коментування»).

г) Розв'язування завдання з логічним навантаженням № 19 (з використанням прийому «Мозковий штурм»).

Перш ніж діти почнуть розв'язувати задачу самостійно, слід нагадати, що на вулиці нумерація будинків праворуч парна, ліворуч — непарна. Потрібно дібрати три числа, сума яких дорівнює 54. (16; 18; 20)

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1. Домашнє завдання

С. 5–6, № 20; 21.

2. Рефлексія

- Яке завдання викликало у вас найбільшу зацікавленість? Чому?
- Як засвоїли новий матеріал? («Квітка засвоєння»)
Учні прикріплюють на дошці пелюстки квітки:
зелені — все зрозуміло;
сині — майже все зрозуміло;
жовті — зрозуміло наполовину;
оранжеві — дещо зрозуміло;
червоні — нічого не зрозуміло.
- Про що слід пам'ятати, виконуючи письмове додавання і віднімання трицифрових чисел?
- Як розв'язувати задачі на знаходження третього доданка?
- Що таке відрізок?

3. Прощання

Інструкція: учні в парах беруться за руки й дарують одне одному усмішку: кожен повертається до свого сусіда і, сказавши йому те, що викликало в нього захоплення, і побажавши йому чогось гарного, усміхається. Учитель дякує класу за роботу.

УРОК 3. ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ У МЕЖАХ 1000. НЕРІВНОСТІ З ОДНІЄЮ ЗМІННОЮ

Дата _____

Клас _____

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** вдосконалювати обчислювальні навички учнів у межах 1000, вміння складати вирази; розвивати вміння розв'язувати обернені задачі; розвивати критичне мислення, вміння виділяти головне;
- **формування ключових компетентностей:**
 - уміння вчитися:** розвивати вміння організовувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;
 - комунікативної:** розвивати математичне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання з використанням математичних термінів;
 - соціальної:** розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;
 - інформаційної:** розширити знання учнів про український фольклор;
 - громадянської:** виховувати повагу до народних традицій.

Тип уроку: комбінований.

Основні терміни і поняття: позиційний принцип запису числа; розрядний склад числа.

Міжпредметні зв'язки: українська мова, літературне читання.

Обладнання: обчислювальні таблиці; схеми-інструкції щодо розв'язання задач; картки для самостійної роботи; картки контролю; довідничок.

ХІД УРОКУ

І. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1. Організація класу

Створення позитивного настрою («Самоналаштування»)

— Покладіть руки на парту, заплющте очі та промовляйте:

Я зможу сьогодні добре працювати на уроці.

Я — особистість творча.

Я бажаю однокласникам успіхів на уроці.

2. Актуалізація опорних знань

1) *Усне опитування (фронтальне з використанням прийому «Мікрофон»).*

— Наша навколосвітня подорож починається. Щоб стати справжнім мандрівником, необхідно багато тренуватися. В цьому нам допомагатиме математика. Приготуємося до старту. Згадаємо пройдений матеріал, який знадобиться нам під час мандрівки.

- Яку арифметичну дію виконуємо при знаходженні суми? (*Додавання*)
- Назвіть компоненти при додаванні. (*Перший доданок, другий доданок, сума*)
- Яку арифметичну дію виконуємо при порівнянні чисел? (*Віднімання*)
- Назвіть компоненти при відніманні. (*Зменшуване, від'ємник, різниця*)
- Якщо в задачі запитується, скільки залишилося, яку останню дію виконуємо? (*Віднімання*)

2) *Усні обчислення (фронтальне з використанням прийому «Мікрофон»).*

— А зараз перевіримо наскільки ви були уважними на минулому уроці.

— Запишіть розв'язання задач виразами.

- Бабусі 54 роки. Вона в 9 разів старша, ніж онук. Скільки років онукові?
- Купили 560 м тканини. Витратили восьму частину цієї тканини. Скільки метрів тканини витратили?
- В обідній залі за чотирма столиками сиділо по 18 чоловік. Скільки людей знаходилося в залі?

- В одному лотку 30 яєць. Скільки потрібно лотків, щоб розфасувати 210 яєць?
- У спортивній залі було 120 дітей, а дорослих — у 10 разів менше. Скільки дорослих було в залі?
- На фабриці працювало 270 чоловіків, а жінок — на 140 більше, ніж чоловіків. Скільки жінок працювало на фабриці?

Відповіді: $54 : 9 = 6$; $560 : 8 = 70$; $18 \cdot 4 = 72$; $210 : 30 = 7$; $120 : 10 = 12$; $270 + 140 = 410$.

3) Каліграфічна хвилинка.

— Дівчатам — записати відповіді усних обчислень в порядку зростання, збільшуючи на 100.

106; 107; 112; 170; 172; 510.

— Хлопцям — записати відповіді усних обчислень в порядку спадання, збільшуючи на 100.

510; 172; 170; 112; 107; 106.

4) Інформаційна хвилинка. Робота зі словником (або інформація з Інтернету: матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії).

— Подорожувати з компанією завжди цікавіше. Нашим помічником та супутником стане...

- Хоч маленький цей хлопчина,
Зате має добру силу:
Злого змія подолав,
Сестру Оленку врятував. (*Котигорошко*)

— «Котигорошко» — анімаційний фільм 1970 року Творчого об'єднання художньої мультиплікації студії «Київнаукфільм», режисер — Борис Храчевич. Мультфільм знято за мотивами однойменної української народної казки.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Повідомлення теми та мети уроку (з використанням прийому «Мозковий штурм»)

— Перевіримо вашу готовність до мандрів.

У поданих виразах усі однакові числа замінено однаковими фігурами. Чи зможеш ти знайти ці числа?

1) $\bigcirc + \bigcirc + \bigcirc + \triangle = 5$

$\bigcirc + \triangle + \triangle + \square = 9$

$\square + \triangle + \star + \star = 16$

2) $\star + \star + \square + \square = 14$

$\diamond + \star + \square + \diamond = 13$

3) $\bigcirc + \bigcirc + \triangle + \triangle = 16$

$\square + \star + \square + \star = 18$

$\bigcirc + \triangle + \square + \star = ?$

4) $\bigcirc + \bigcirc + \bigcirc + \triangle = 9$

$\triangle + \triangle + \triangle + \bigcirc = 11$

$\square + \star + \bigcirc + \bigcirc = 13$

$\square + \square + \star + \square = 17$

$\triangle - ? \square - ? \star - ? \bigcirc - ?$

$\diamond - ? \star - ? \square - ?$

$\bigcirc - ? \triangle - ? \square - ? \star - ?$

$\triangle - ? \bigcirc - ? \star - ? \square - ?$

$$5) \begin{array}{c} \textcircled{5} \\ \textcircled{4} \end{array} - \begin{array}{c} \textcircled{5} \\ \textcircled{3} \end{array} = \begin{array}{c} \textcircled{\quad} \\ \textcircled{\quad} \end{array} = \dots$$

$$6) \begin{array}{c} \textcircled{4} \\ \textcircled{7} \end{array} - \begin{array}{c} \textcircled{8} \\ \textcircled{3} \end{array} = \begin{array}{c} \textcircled{\quad} \\ \textcircled{\quad} \end{array} = \dots$$

$$7) \begin{array}{c} \textcircled{4} \\ \textcircled{2} \end{array} - \begin{array}{c} \textcircled{2} \\ \textcircled{4} \end{array} = \begin{array}{c} \textcircled{\quad} \\ \textcircled{\quad} \end{array} = \dots$$

— Яка тема нашого уроку? (Відповіді учнів.)

2. Мотивація навчальної діяльності (з використанням прийому «Мікрофон»)

- А чи знадобляться нам ці знання у житті? (Відповіді учнів.)
- Який висновок можна зробити?

3. Опрацювання навчального матеріалу

1) Робота за підручником.

- а) Письмове обчислення виразів № 23 (з використанням прийому «Коментування»).

Варіант 1

$$(340 + 230) - 450 = 120$$

$$(324 + 548) - (130 - 67) = 809$$

Варіант 2

$$890 - (340 + 230) = 320$$

$$(308 - 136) + (354 + 98) = 624$$

- б) Робота над задачею № 24 (робота в міні-групах з використанням прийому «Навчаючи — вчусь»).

- Аналіз умови задачі. Складання короткої умови.

$$\left. \begin{array}{l} \text{I день} \quad - 90 \text{ осіб} \\ \text{II день} \quad - ?, \text{ у 3 рази більше} \end{array} \right\} ?, \frac{1}{6} - \text{учні 4 кл.}$$

- Яким є головне питання?
- Чи можемо відразу відповісти на питання задачі? Чому?
- Про що дізнаємося першою дією? другою?
- Якою дією відповімо на головне питання задачі?

- Диференційована робота

Учні високого рівня знань розв'язують задачу виразом.

$$(90 \cdot 3 + 90) : 6 = 60$$

Учні достатнього рівня знань розв'язують задачу по діях:

- 1) $90 \cdot 3 = 270$ (уч.) — відвідало другого дня;
- 2) $270 + 90 = 360$ (уч.) — відвідало за два дні;
- 3) $360 : 6 = 60$ (уч.)

Відповідь: 60 учнів четвертих класів відвідали музей за ці 2 дні.

Решта учнів — за допомогою короткої умови на картках-підказках і схеми-опори.

$$1) \square \cdot \square = \square \text{ (уч.)}$$

$$2) \square + \square = \square \text{ (уч.)}$$

$$3) \square : \square = \square \text{ (уч.)}$$

- в) Робота над задачею № 25 (робота в міні-групах з використанням прийому «Я — вчитель»).

План розв'язання

- Скільки важать 5 диванів?
- Скільки важать 6 стільців?
- Скільки важить один стілець?

Диференційована робота

Учні високого рівня знань розв'язують задачу виразом.

$$(950 - 130 \cdot 5) : 6 = 50$$

Учні достатнього рівня знань розв'язують задачу по діях:

- 1) $130 \cdot 5 = 650$ (кг) — важать 5 диванів;
- 2) $950 - 650 = 300$ (кг) — важать 6 стільців;
- 3) $300 : 6 = 50$ (кг)

Відповідь: маса одного стільця 50 кг.

Решта учнів — за допомогою короткої умови на картках-підказках і схеми-опори.

1) $\square \cdot \square = \square$ (кг)

2) $\square - \square = \square$ (кг)

3) $\square : \square = \square$ (кг)

Творча робота над задачею

Учні складають обернену задачу, щоб знайти число 950, та розв'язують її.

г) Самостійна робота (з подальшою перевіркою вчителем).

Розв'язування задач № 28

1) $20 \cdot 4 + 30 \cdot 3 = 170$ (кг)

2) $10 \cdot 6 - 10 \cdot 6 : 3 = 40$ (л)

Розв'язування виразів № 27

— До кожної нерівності доберіть по 2 значення змінної a , щоб нерівність була істинною.

$$130 - a > 80$$

$$a = 49; 48\dots$$

$$a \cdot 8 < 36$$

$$a = 1; 2; 3; 4$$

$$a : 8 > 4$$

$$a = 40; 48; 56; 64$$

2) **Фізкультхвилинка (рухлива під пісню про Котигорошка).**

Я малят люблю усіх
І давно вже звик до них.
Маю я тепер нову
Срібну шаблю й булаву.

Приспів:

Я — Котигорошко,
Ми — котигорошки,
Любим рідний
Серцю наш куточок.

Вірних друзів я зберу
І підніму булаву:
— Хлопці, гей! Йдемо в похід,
Змія провчимо як слід.

Приспів.

3) **Розв'язування логічної задачі № 29 (фронтальна робота з використанням прийому «Мозковий штурм»).**

Відповідь: 6 способами.

4) **Інформаційна хвилинка. Робота зі словником (або інформація з Інтернету: матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії).**

Сюжет мультфільму

Було у чоловіка три славні сини і красуня-донька. Але налетів злий дракон-смерч і забрав усіх діток. Заплакала дружина, а зі сльозинки виросла горошинка у вигляді малесенького хлопчика, Котигорошка, який, озброївшись величезною булавою, вирушив братиків виручати.

Мультфільм знято за мотивами однойменної української народної казки.

Смерч, торнадо — атмосферне явище, що є стрімким воронкоподібним вихором заввишки до 1,5 км, який витягується від купчасто-дощової хмари до поверхні води або землі.

В Україні 26 травня 1948 року над селами Білогорівка та Берестове Донецької області промчав смерч, діаметр якого в основі становив близько 30 м. Смерч обрушився на пасажирський потяг та скинув 7 вагонів із полотна залізниці. 11 травня 2016 року було зафіксовано торнадо між селами Плотича та Івачів Долішній, а також на околицях Тернополя.

Булава (від праслов. «гуля», «грудка») — холодна зброя ударно-роздроблювальної дії, символ влади у деяких країнах, один з козацьких клейнодів.

Булава складається з дерев'яної чи металевої ручки завдовжки 0,5–0,8 метрів, до якої кріпиться металева, дерев'яна чи кам'яна куля 10–15 см у діаметрі. Полковнича булава замість кулі мала кілька металевих пластин — «пер», тому й називалася ще «перначем». Булаву прикрашали коштовним камінням.

Символ влади в українців, поляків, турків та інших народів. Один з українських козацьких клейнодів:

- а) символ влади гетьмана України;
- б) символ влади полковника;
- в) символ влади кошового отамана Запорозької Січі.

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1. Домашнє завдання

С. 6–7, № 30; 31.

2. Рефлексія

- Яке завдання викликало у вас найбільшу зацікавленість? Чому?
- Як засвоїли новий матеріал? («Квітка засвоєння»)
Учні прикріплюють на дошці пелюстки квітки:
зелені — все зрозуміло;
сині — майже все зрозуміло;
жовті — зрозуміло наполовину;
оранжеві — дещо зрозуміло;
червоні — нічого не зрозуміло.
- Про що слід пам'ятати, виконуючи письмове додавання і віднімання трицифрових чисел?
- Як розв'язувати нерівності з однією змінною?

3. Прощання

Інструкція: учні в парах беруться за руки й дарують одне одному усмішку: кожен повертається до свого сусіда і, сказавши йому те, що викликало в нього захоплення, і побажавши йому чогось гарного, усміхається. Учитель дякує класу за роботу.